

Kuukausiraportti - helmikuu 2026

1292/02.00.02/2026

Aluehallitus 31.03.2026 § 47

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee kuukausiraportin helmikuulta tiedokseen.

Muutettu päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee kuukausiraportin helmikuulta tiedokseen.

Aluehallitus sai tiedokseen toimialueiden valmisteleamat 10 milj euron lisäsäästötoimenpiteet talousarviossa pysymiseksi. Lisäsäästötoimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan aluehallitukselle kuukausittain kuukausiraportin yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin muutettu päätösehdotus.

Selostus

Aluehallituksen hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumista käsitellään kuukausittain johtoryhmässä ja aluehallituksessa. Lisäksi taloudesta ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosisikatsauksilla aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuosisikatsauksia tehdään kolme kertaa vuodessa: tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan. Talouden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena ja aluehallitukselle laaditaan tulosennuste sekä katsaus strategisten mittareiden ja tuottavuusohjelman toteumasta kuukausiraportoinnin yhteydessä.

Strategiset mittarit

Hyvinvointialueen strategiset mittarit on johdettu palvelustrategian keskeisistä päämääristä. Strategiset mittarit (taulukko 1) ovat aluehallitukseen ja -valtuustoon nähden sitovia.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on asiakaslähtöistä ja laadukasta. Asiakaskokemusta mitataan NPS-suosittelemisindeksillä kaikilla palvelutuotannon toimialueilla. Organisaatiotasoisesti tavoitetasoksi on asetettu, että NPS ≥ 75 . Asiakaskokemuksen koko organisaation tunnusluku helmikuussa oli 77,2, eli tavoite olisi toteutumassa.

Tavoitteenamme on järjestää asukkaillemme heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja lakisääteisissä ajoissa. Palvelujen saatavuutta arvioidaan "liikennevalomallin" avulla: punainen $< 90\%$, keltainen $90 \leq x < 100\%$, ja vihreä 100% palveluista toteutuu lakisääteisessä ajassa. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Hyvinvointialueetasolla toimialueiden mittareiden keskiarvo oli helmikuun lopussa 87,6 %, joka on tavoitteen alapuolella. Talousarvioon sisällytettyjen lisäpanostusten avulla palvelujen lakisääteisyys on parantunut edelliskuukaudesta 2,1 prosenttiyksikköä.

Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Vuoden 2026 tavoitteena on, että henkilöstön lähtövaihtuvuus on enintään 6 %. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Helmikuun lopussa lähtövaihtuvuus oli 3,5 %, joten toteuma on tavoitteessa.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa vuosikate on tunnusluku, jonka perusteella tulevien vuosien lainanottovaltuudet määritellään. Vuoden 2026 tavoitteena on, että vuosikate on vähintään 37,9 milj. euroa. Hyvinvointialueetasolla tavoitteen toteutumista seurataan tilikauden tulosenusteen perusteella kuukausittain. Helmikuun taloustietojen perusteella vuosikate olisi asetumassa noin 27,9 milj. euron tasolle, joten taloustavoite ei olisi toteutumassa.

Tavoitteenamme on, että olemme luotettava organisaatio asiakkaillemme ja työntekijöillemme. Työntekijäkokemusta mitataan eNPS suosittelemisindeksillä. Tavoitearvoksi vuodelle 2026 on asetettu luku 20, joka määräytyy hyvinvointialueiden kansallisten tuloksien perusteella. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kvartaaleittain. Seuraava työntekijäkokemuksen mittaaminen on maaliskuussa.

Talosennuste

Tulosenusteen (taulukko 2.) arvioidaan kuluvan vuoden lopussa olevan 7,0 milj. euroa ylijäämäinen, mikä olisi noin 10 milj. euroa talousarviota huonompi tulos. Valtion rahoitukseen tuli joulukuussa 2025 n. 2 milj. euron lisäys, koska iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen teknologian avulla lakimuutos on eduskunnassa edelleen kesken ja siihen liittyvä alueille asetettu sopeuttamistavoite peruttiin. Tähän liittyvä talousarviomuutos tehdään myöhemmin osavuositarkastuksen yhteydessä, tulosenusteessa muutoksen vaikutus on kuitenkin jo huomioitu. Talouden toteumaa seurataan kuukausittain talousarvioon verrattuna.

Kumulatiivinen toimintakulujen kasvu edellisvuoteen verrattuna on helmikuussa -0,1 %. Alkuvuoden toimintakuluissa ei vielä ole mukana kaikki toimitilojen vuokratustannukset eivätkä myöskään kaikki alkuvuoden aikana tehty lisäpanostukset lakisääteisyysparantamiseksi, joten toimintakulujen todellinen kasvu on suurempi. Tämä on kuitenkin huomioitu tulosennusteessa. Tässä vaiheessa toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion vajaan 12 milj. eurolla (3,1 %). Tällä hetkellä talousarvioon verrattuna sosiaalipalveluissa on kaikkiaan yli 16 milj. euron ylitysuhka palvelujen ostoissa. Vastaavasti konsernipalveluissa toimintakulujen arvioidaan alittuvan noin 5 milj. euroa pääasiassa toimitilojen vuokratustannusten myötä. Muilla toimialueilla arvioidaan alkuvuoden tietojen perusteella toiminnasta aiheutuvien kustannusten olevan suunnilleen talousarvion mukaisella tasolla.

Toimintakulujen ylityksen arvioidaan tässä vaiheessa tulevan yksinomaan sosiaalipalvelujen asiakaspalvelujen ostoista. Sosiaalipalvelujen palvelujen ostojen talousarvio on noin 21 milj. euroa alhaisempi kuin edellisvuoden toteuma, joten näyttää siltä, että toimialue ei ole ainakaan alkuvuoden aikana onnistunut löytämään keinoja tavoitteellisen talousarvion toteuttamiseksi. Henkilöstökuluissa hyvinvointialueen toteuman arvioidaan tässä vaiheessa alittavan talousarvion johtuen alkuvuoden toteumatietojen tarkentumisesta. Myös sijaispalvelujen ostot ovat alkuvuonna olleet tavoitetasoa suuremmat, johtuen oman varahenkilöstön resurssihaasteista. Tilanne on kuitenkin kokonaisuutena tasapainossa ja sen kehittymistä seurataan aktiivisesti tavoitellen oman henkilöstön lisäämistä asteittain.

Toimintatuottojen kertymän ennustetaan tässä vaiheessa olevan lähes talousarvion mukaista. Valtionrahoituksen ennusteessa huomioitu n. 2 milj. euron rahoituksen lisäys. Myös muiden kuluerien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kun tiedossa olevat arviot sekä tulo- että menopuolen merkittävimmistä tekijöistä huomioidaan, hyvinvointialueen tulosennusteen arvioidaan olevan edelliskuukauden mukaisesti 10 milj. euroa talousarviota heikompi, mikä tarkoittaisi 7,0 milj. euron ylijäämäistä tulosta. Hyvinvointialuejohtaja on aluehallituksen ohjeistamana määrännyt toimialueet etsimään lisätoimenpiteitä talousarviossa pysymiseksi.

Parhaillaan on valmistelussa hyvinvointialuelain väliaikainen muuttaminen, joka mahdollistaisi niille alueille, joilla on aluevaltuuston hyväksymä suunnitelma kertyneen alijämän kattamiseksi, mahdollisuuden hakea lisää aikaa kumulatiivisen alijäämänsä kattamiseksi vuoden 2027, 2028 tai 2029 loppuun mennessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on omassa lakilausunnessaan esittänyt, että alijäämien kattamisen määräaikaa pitäisi kuitenkin jatkaa vuoden 2030 loppuun saakka niille alueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi. Hyvinvointialueet ovat tehneet nykyiset taloussuunnitelmansa ja talouden sopeuttamisohjelmansa voimassa olevien valtion painelaskelmien mukaisesti. Nyt III-vaiheessa esitetyt rahoituslain heikennykset vaikuttavat merkittävästi alueiden talouden sopeuttamissuunnitelmiin ja kykyyn

kattaa alijäämät ilman lakisääteisten palvelujen saatavuuden vaarantumista.

Tuottavuusohjelma

Aluehallitukselle raportoidaan myös tuottavuusohjelman toteutumisesta. Tuottavuusohjelma sisältää merkittävimmät palvelukokonaisuudet (lisäpanostukset) lakisääteisyys turvaamiseksi, rakenteelliset muutokset (toiminnan uudistaminen) ja talouden sopeuttamisohjelman (säästöt). Tuottavuusohjelmalla ja strategisilla kehittämishankkeilla vastataan ministeriöiden hyvinvointialueelle asettamiin toimenpidesuosituksiin ja alueelle myönnetyn lisärahoituksen ehtoihin.

Talouden sopeuttamisohjelman toteutumisesta on arvio taulukossa 3. Sen mukaan tällä hetkellä toimenpiteiden vastuuhenkilöt ovat arvioineet, että lähes 19,4 milj. euroa (97 %) suunnitelluista toimenpiteistä olisi toteutumassa. Sopeuttamisohjelman täysimääräisen toteutumisen varmistamiseksi toimialueiden on löydettävä tarvittaessa lisätoimenpiteitä.

Merkittävien palvelukokonaisuuksien edistäminen lakisääteisyys parantamiseksi on alkanut suunnitellusti. Panostuksista aiheutuneet toimintakulut eivät alkuvuoden aikana ole täysimääräisesti realisoituneet, mutta niiden toteutuminen on huomioitu talousennusteissa.

Terveyspalveluissa erikoissairaanhoidon jonoja on purettu kaikilla sovituilla tavoilla 1.1.2026 alkaen. Virka-aikaista työtä on tehostettu, lisätöitä on tehty ja palveluita on ostettu muilta hyvinvointialueilta ja myös yksityisiltä toimijoilta. Ensimmäisenä tavoitteena on saada jonot mahdollisimman lyhyiksi 30.4.2026 mennessä, jolloin LVV:n asettama määräpäivä täyttyy. Valvira on viime vuonna asettanut uhkasakon 2 milj. euroa kyseiselle päivämäärälle, jolloin jonot pitäisi olla lakisääteisessä tilassa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tavoitteeseen ei aivan päästä vaan lakisääteisyys ulkopuolelle jää noin 500 potilasta. Jonojen purkua jatketaan huhtikuun määräajan jälkeen niin, että jonot ovat pysyvästi hallinnassa viimeistään vuoden 2027 aikana.

Sosiaalipalveluissa iäkkäiden asumista yli 90 päivää odottaneiden määrä on lähtenyt laskemaan. Kuitenkin palvelutarve on jatkuvasti kasvava. Iäkkäiden palvelutarpeen arvioinnissa ollaan lähellä tavoitetta, rekrytoinnit käynnistyneet alkuvuodesta. Työikäisten palvelutarpeen arvioinnissa omana toimintana annetun asumisen ohjauksen asiakasmäärä on kasvanut huomattavasti. Myös raskaan ostopalvelun määrä on ollut kasvava. Suhdeluku näiden välillä on kuitenkin kehittynyt tavoiteltuun suuntaan. Ennaltaehkäisevässä palvelussa suunnitellut rekrytoinnit ovat toteutuneet.

Pelastustoimessa alkuvuoden aikana on lisärahoituksella vahvistettu yhdellä henkilötyövuodella viranomaisvalvonnan henkilötyökehystä. Hyvinvointialueen valmiussuunnittelun tukemiseen on palkattu määräaikaan asiantuntija. Siviilivalmiusyksikköön sijoittuvien valmiussuunnittelijoiden rekrytointi on käynnissä. Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.

Kontiolahden pelastusasemalla on helmikuun aikana siirrytty päivystävän pelastusaseman toimintamalliin ja varallaolosta on samalla luovuttu.

Rakenteellisten muutosten valmistelu on parhaillaan käynnissä. Lähtökohtaisesti rakenteellisilla muutoksilla on löydettävä myös taloudellisia hyötyjä täydentämään mahdollisia talousarvion ylityksiä, jotta hyvinvointialueen taloussuunnittelukauden alijäämän kattamistavoite ei vaarannu. Rakenteelliset muutokset tulevat olemaan tärkeä osa aluevaltuuston kautta ministeriölle toimitettavaa alijäämien kattamissuunnitelmaa, joka valmistellaan huhtikuun aikana.